iDNES.cz / Ekonomika

Pracovní trh bude patřit robotům, lidé bez kvalifikace ostrouhají

2. března 2018 1:00

Automatizace může do roku 2030 ohrozit v Česku až 40 procent současných pracovních míst. V budoucnu má ovšem pracovní místa i vytvářet. Již teď v Průmyslu 4.0 hrozí kritický nedostatek kvalifikovaných pracovníků. A bude hůř. Odborníci se shodují, že hlavním problémem je školství.

(Ilustrační snímek) | foto: Reuters

Podle studie globální poradenské sítě PricewaterhouseCoopers(PwC) ve 29 vyspělých zemích, může automatizace do roku 2035 nahradit až 30 procent lidské pracovní síly. U osob s nízkým vzděláním to pak může nastat až ve 44 procentech případů. Česko se podle studie řadí v žebříčku nejohroženějších zemí na čtvrté místo.

Odborníci přitom uklidňují, že automatizace je i příležitostí, která nabídne nová pracovní místa. "Dostáváme se do éry ovlivněné umělou inteligencí. Ta na jednu stranu způsobí, že některé pracovní pozice zaniknou, na druhou stranu nové pracovní pozice vytvoří. U těchto nových pozic však budou alfou a omegou právě technické dovednosti v kombinaci s progresivním myšlením, flexibilitou a ochotou se učit nové věci," uvedl ředitel společnosti Randstad v České republice Jacek Kowalak.

Podle ředitele Českého institutu informatiky a robotiky Českého vysokého učení technického Vladimíra Maříka budou v následujících letech s rostoucí automatizací a digitalizací českého průmyslu vznikat nová pracovní místa spojená s novými modely výrobních procesů a s jejich propojováním s energetickými či dopravními systémy.

"Tyto nové profese budou vyžadovat buď vyšší vzdělání, zaškolení, či přeškolení," doplnil Mařík. To by mohl být problém pro tuzemské průmyslové firmy. "Když se podíváme na množství kvalifikovaných lidí v České republice, vážně se obávám, jestli budeme schopni obsadit nové pozice, které Průmysl 4.0 vytvoří," dodal ředitel pro digitalizaci společnosti Siemens ČR Leoš Dvořák.

Jeho obavy sdílí i školský expert Bohumil Kartous ze společnosti EDUin. "Česka se nástup Průmyslu 4.0 dotkne významněji než jiných evropských zemí. Analýza OECD Employment Outlook 2017 obsahuje předpověď, která vidí právě naši zemi jako jeden z nejvíce ohrožených pracovních trhů Evropy, pokud jde o vliv automatizace," řekl Kartous. Podle této predikce dojde během následujících 15 let k zániku či významné proměně 45 procent pracovních míst v ČR.

"Je to způsobeno zejména strukturou a zaměřením současné ekonomiky, z velké části postavené na produkci bez přidané hodnoty, na subdodávkách do Německa a dalších zemí EU. Jde o výrobu a s ní spojená pracovní místa, jež budou buď zcela nahrazena roboty či algoritmy, nebo se změní kvalifikační předpoklady pro jejich výkon," doplnil Kartous.

Řešením je reforma vzdělávacího systému

Odborníci se shodují, že hrozbu mohou vyřešit změny ve vzdělávacím systému. "Školství je v dnešní době bohužel směřováno hlavně k ekonomickému a humanitnímu vzdělání. Naopak techniků všeobecně ubývá. Hlavní změnou by měla být motivace studentů k nauce matematiky, fyziky a informatiky, které jsou klíčem pro zajištění kvalifikovaných pozic pro nově vzniklé budoucí profese," řekl Jiří Prášil, výkonný ředitel koncernu ZKL, jenž se zabývá výrobou kuličkových ložisek.

Podle něj se proměny na trhu práce dají alespoň částečně řešit vlastní iniciativou. "Mechatroniků, mechaniků a šikovných programátorů je na trhu práce nedostatek, proto se snažíme vlastní zaměstnance interně vzdělávat. U úplně nových profesí však takové zaškolení už bude jen těžko možné," doplnil.

Jeho slova potvrzuje i Richard Bednář, personální ředitel firmy Rieter CZ, která se zabývá výrobou strojních zařízení pro textilní průmysl. "Interní vzdělávání nikdy zcela nenahradí chybějící prvky ve vzdělávacím systému. Změny v tomto ohledu musejí nastat. Podpora technického vzdělávání by měla začínat již v mateřských školách a být prioritou českého vzdělávacího systému. Speciální pozornost by měla být věnována talentovaným dětem," uvedl Bednář.

Podle Kartouse by se změny měly dotknout především středních a vysokých škol. V prvním případě apeluje na zlepšení nejen struktury a oborového zaměření, ale také na všeobecnou gramotnost zejména u absolventů středních odborných škol a učilišť. U vysokých škol je pak podle něj zapotřebí vytvořit studijní programy, jež umožňují vyšší variabilitu v návaznosti magisterského studia, a větší nabídku prakticky orientovaných bakalářských oborů. Tomu by mohly napomoci nově zavedené institucionální akreditace vysokých škol.

Na potřebu systematických změn upozorňuje i ministerstvo průmyslu a obchodu. "Vzdělání pro Průmysl 4.0 znamená revoluci a restrukturalizaci vzdělávacího systému, zejména na vysokých školách, ale nejen tam. To je to prvotní, co potřebujeme," uvedl mluvčí resortu František Kotrba.

Ministerstvo školství avizuje, že postupné revize a novinky lze v budoucnu očekávat ve všech stupních vzdělávání, od předškolního až po vysokoškolské. "Jde o změny pregraduální přípravy učitelů s důrazem na znalost digitálních technologií, revizi rámcových vzdělávacích programů pro předškolní, základní a střední vzdělávání, podporu učitelů formou dalšího vzdělávání v rozvoji digitálních kompetencí či vznik nových učebních materiálů pro žáky a metodických materiálů pro učitele," sdělila mluvčí ministerstva Jarmila Balážová.

Podle Kartouse se však v českém prostředí zatím o možných změnách pouze mluví, aniž by došlo k zásadnějším reformám. "Vzdělávací systém dosud nevzal na vědomí výrazné proměny samotné práce v nejbližších letech a z velké části stále připravuje nové pracovní síly na již neexistující status quo. Produkuje tak z velké části stále lidské jednotky do továren, kde ale jejich místa přeberou roboti."

Současná doba je podle něj pro nastolení zásadních změn ideální. "Vyspělé země již v současnosti vysoce investují do vzdělávacích systémů a transformují je tak, aby byli absolventi připraveni a vybaveni pro vytváření proinovativní ekonomiky. Český vzdělávací systém však čeká, až si tyto změny vynutí situace v budoucnu. Ztrácí tak bohužel drahocenné roky," uzavřel Kartous.

Autor: div

Sledujte iDNES.cz na: mobilní verzi @ e-mailu RSS f Facebooku Twitteru Instagramu Messengeru 1999–2018 MAFRA, a. s., a dodavatelé Profimedia, Reuters, ČTK, AP. Jakékoliv užití obsahu včetně převzetí, šíření či dalšího zpřístupňování článků a fotografií je bez souhla s., zakázáno. Provozovatelem serveru iDNES.cz je MAFRA, a. s., IČ: 45313351. Vydavatelství MAFRA, a. s., je členem koncernu AGROFERT.

Napište nám Kontakty Reklama Podmínky užití Soukromí Cookies AV služby Kariéra Předplatné MF DNES